

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΠΑΤΡΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 567

Πρὸς τὴν
Συντακτικὴ Ὅμάδα
τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ»
Ἀπόλλωνος 4
181 20 ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ

Φυλὴ Ἀττικῆς
5η Μαρτίου 2010 ἐκ.ἡμ.
† Μεγάλου Κανόνος

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί·

Μὲ τὸν ἀσπασμὸ τῆς Ἀγάπης, τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Ἐνότητος τοῦ Θεοῦ Παρακλήτου, Σὰς εὐχόμεθα χαρμόσουνον ἐν Χριστῷ τὸ Ἅγιον Πάσχα, πρεσβείαις τῆς Ὑπερευλογημένης Θεοτόκου.

α. Ζητῶ γιὰ μίαν ἀκόμη φορὰ συγγνώμην προσωπικῶς, γιὰ τὴν ὄντως πολὺ καθυστερημένη Ἀπάντησι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μας στὰ Ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα μᾶς εἶχατε θέσει μὲ τὴν ἀπὸ 8/21.9.2009 Δευτέρα Ἐπιστολή Σας.

β. Εἶχε προηγηθῆ ἡ ἀπὸ 1/14.7.2009 Πρώτη Ἐπιστολή Σας, στὴν ὁποία ἀναφερθήκαμε ἀπαντητικῶς μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 550/31.7.2009 ἐκ.ἡμ. ἰδική μας Ἐπιστολή.

γ. Ἐκτοτε, μᾶς ὑπενθυμίσατε μέσῳ τεσσάρων (4) συνολικῶς ἠλεκτρονικῶν Μηνυμάτων Σας (28 Νοεμ., 17 Δεκ., 1 Φεβρ. καὶ 2 Μαρτ.), τὸ χρέος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μας γιὰ τὴν «διασάφηση τῆς θέσεώς μας ἐπὶ ὀρισμένων καίριων θεολογικῶν ζητημάτων» (17 Δεκ.).

δ. Λυποῦμαι εἰλικρινά, διότι ἡ μεγάλη καθυστέρησις τῆς Ἀπαντήσεώς μας ὠδήγησε τὴν Συντακτικὴ Ὅμάδα Σας σὲ σκέψεις καὶ ὑπόνοιες ἐσφαλμένες, τὶς ὁποῖες -παρὰ ταῦτα- πιστεύομε ὅτι θὰ εἶχατε τὴν δυνατότητα νὰ ἀντιμετωπίσετε μὲ περισσότερη κατανόησι καὶ ἐπιείκεια.

ε. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπικαλούμενος τὴν εὐχὴ τοῦ πολυσεβάστου Γέροντος καὶ Μητροπολίτου μας κυρίου Κυπριανοῦ, ὡς καὶ τὴν καθοδήγησι τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, θὰ προσπαθήσωμε νὰ διευκρινίσωμε ἐν συντομίᾳ ὅσα, κατὰ τὴν γνώμην Σας, χρήζουσιν *διασαφήσεως*.

στ. Ἐπεξηγοῦμε ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οἱ *Θέσεις* μας ἀποτελοῦν *συλλογικὸ κείμενο* καὶ θέτομε Αὐτὲς ὑπ' ὄψιν Σας, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα στὴν κρίσι τῆς Συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας, καλῇ πάντοτε τῇ προαιρέσει καὶ βεβαίως ὄχι ὡς *ἀλάθητη διακήρυξι*.

Ἐκ μέρους τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἐπίσκοπος

† Ὁ Ὁραῶν Κυπριανὸς
Ἀναπληρωτὴς Πρόεδρος

Ἐκκλησιολογικές, Κανονικές καὶ Ἱστορικές Διασαφήσεις τῶν Ἐνισταμένων ἐπὶ Ἐρωτημάτων τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ»

(τεθέντων διὰ τῆς Ἐπιστολῆς Α΄, 1/14.7.2009
καὶ τῆς Ἐπιστολῆς Β΄, 8/21.9.2009)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Α΄. Εἶναι ἀναγκαῖο νὰ διευκρινισθῇ εἰσαγωγικῶς, ὅτι θὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἀναφορὰ ἀναιρετικῶς σὲ θέσεις τινὲς τῶν Ἐπιστολῶν Α΄ καὶ Β΄, οἱ ὁποῖες ἂν καὶ δὲν ἀποδίδουν ὀρθῶς τὸ νόημα τῶν γραπτῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ὅμως δὲν χρήζουν ὅπωςδήποτε ἀπαντήσεως.

• Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ παραμονὴ στὰ καίρια, μὲ τὴν ταπεινὴ εὐχὴ ἡ *Συντακτικὴ Ὁμάδα* τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» νὰ μὴ προβαίνει εὐκόλως σὲ βεβιασμένα συμπεράσματα, οὔτε νὰ ἀποδίδῃ στοὺς Ἐνισταμένους ἀτεκμηριώτως προθέσεις ἰδιοτελείας, ἐφ' ὅσον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος Αὐτῶν ἔχει υἱοθετήσει, χάριτι Κυρίου, τὸ ζῆν «ἐν ἀφελότητι καρδίας» (πρβλ. Πράξ. β΄ 46).

* * *

Β΄. Ἐπιστολὴ Α΄, σελ. 1, § 1α: «Τελικὰ τί ἀκριβῶς εἶναι οἱ Ἐνιστάμενοι; Εἶναι κοινότητα; Εἶναι Ἐκκλησία; Εἶναι κοινότητα καὶ δευτερογενῶς καὶ Ἐκκλησία;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 1η:** Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἐνιστάμενοι κατὰ τῆς Αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἀποτελοῦν μία Ὀρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Κοινότητα, ἡ Ὅποια ἂν καὶ δὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ συνόλῳ Αὐτῆς, ὅπως ἄλλωστε δὲν εἶναι κάθε Τοπικὴ Ἐκκλησία ἢ Ὀρθόδοξη Ἐνορία - Ἐπισκοπὴ - Ἀρχιεπισκοπὴ - Μητρόπολις, ἐν τούτοις ἀνήκει στὸ «ὕγιαῖνον μέρος», δηλαδὴ στὸ Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνσαρκώνει Αὐτὴν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ διὰ μέσου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων Τῆς.

α. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ ὑφισταμένη πληθὺς καὶ ποικιλία τῶν Μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε Χριστιανῶν εἴτε Κοινοτήτων εἴτε Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, πάντως ὑγιαίνοντων κατὰ τὴν Πίστιν, δὲν αἶρει τὴν Ἐνότητα τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε πάλι συναποτελεῖ -τὸ πλῆθος τῶν

Μελῶν- ἀθροιστικῶς τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν, ἐφ' ὅσον «ὄπου ἂν ᾗ Χριστὸς Ἰησοῦς», ἐν τῷ Ὁρθόδοξῳ Ἐπισκόπῳ καὶ τῇ Θεῖα Εὐχαριστίᾳ, «ἐκεῖ καὶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία» (Ἀγίου Ἰγνατίου Ἀντιοχείας, PG τ. 5, στλ. 713B).

Γ'. Ἐπιστολὴ Α', σελ. 1, § 16: «Πῶς ἐκλαμβάνει ὁ Συντάκτης τῆς Ἀνακοινώσεως, τὰ "ὄρια" τῆς Ἐκκλησίας; Εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν "ὀρθόδοξες κοινότητες" ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς νὰ χαρακτηρίζονται σχισματικές; Ἐπιδέχεται τὸ καθ' ὅλον μερισμὸν; Δύνανται καθένα ἢ καὶ στὸ σύνολό τους τὰ ὑφιστάμενα ὑπὸ μορφὴν Συνόδου "προσωρινὰ διοικητικὰ σχήματα", τὰ ὁποῖα διαθέτουν ἐπισκόπους οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν μεταξύ τους ἐκκλησιαστικὴ κοινωρία, νὰ ἐκφράζουν τὴν Καθολικὴ Ὁρθόδοξο ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ; Δυνάμεθα νὰ συμπεράνουμε ὅτι, διάφορες κοινότητες καὶ ὁμάδες συμμετέχουν στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, λόγω τοῦ ἀπλοῦ γεγονότος ὅτι καταδικάζουν τὸν οἰκουμενισμό, χωρὶς ἀναφορὰ σὲ διαφορὰς πίστεως καὶ σὲ θέματα κανονικότητος; Δὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ **Μία, Ἀδιαίρετη, καὶ Καθολικὴ** ὅπως οἱ Πατέρες μας ἐδίδαξαν τόσους αἰῶνες».

• **Ἀπάντησις - Θεοὺς 2α:** Ἡ Μία καὶ Μοναδικὴ καὶ Ἐνιαία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἂν καὶ δὲν συμπεριλαμβάνη στὰ Ὁρια Αὐτῆς (Ὁρια Ἀληθείας) πρόσωπα ἢ σύνολα προσώπων «παντελῶς ἀπερρηγμένων» ἰδίᾳ βουλήσει ἢ συνοδικῇ ἀποφάσει ἐκ τοῦ Σώματος Αὐτῆς, ἐν τούτοις θεωρεῖ ὡς Μέλη Αὐτῆς ἐκεῖνες τὶς Ἐκκλησιαστικὲς Κοινότητες, οἱ ὁποῖες ἐν καιρῷ αἵρετικῆς συγχύσεως ἔχουν μὲν ἀποτεριχισθῆ ἀπὸ τὸ «νενοσηκὸς μέρος» τῶν Καινοτόμων, ἀλλὰ συμβαίνει νὰ εἶναι ταυτοχρόνως καὶ ἀκοινώνητες, λόγω μὴ σαφοῦς καὶ κοινῆς ἀντιλήψεως ἐφ' ὅλων τῶν θεμάτων τῆς ἀντιαιρετικῆς ἐνστάσεως.

α. Ἔλεγε ὁ Ὁσιος Θεόδωρος Στουδίτης γιὰ τὸ φαινόμενο αὐτὸ στὴν ἐπίσης ταραγμένη ἐποχὴ του:

«Ἐλυπήθην, τιμωτάτῃ μοι Πάτερ, λύπην ἱκανήν· πρῶτον μὲν ὅτι ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τοῖς ὀρθοτομοῦσι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας κατὰ τὴν νῦν λυττώσαν αἵρεσιν τῶν Εἰκονομάχων, ἐρεσχελίαι γίνονται, καὶ σχίσματα ἐπιφύονται» (PG τ. 99, στλ. 1482CD).

β. Ἐπίσης, ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραφε «Πρὸς Ἰταλοὺς καὶ Γάλλους», ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀνατολῆς, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τοῦ Ἀρειανισμοῦ, ἦσαν διηρημένοι:

«Καὶ τὸ δοκοῦν ὑγιαίνειν ἐφ' ἑαυτὸ ἐμερίσθη» (PG τ. 32, στλ. 481C).

γ. Ὅπωςδήποτε, οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ἰσχύουν καὶ μεταξὺ τῶν

ἀποτειχιζομένων Ἐκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων, «οὐ γὰρ μεθ' ἡμῶν ἐδιώχθησαν καὶ οἱ Κανόνες», ἔλεγε προσφυῶς ὁ Μέγας Βασίλειος (PG τ. 32, στλ. 993Α), ἀλλ' ὅμως ἡ ἐρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ Αὐτῶν δὲν εἶναι ἀκίνδυνος, μάλιστα ἐν καιρῷ αἵρετικῆς συγχύσεως, ἐφ' ὅσον ἐνίστε, ὡς λέγει ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης:

«οὐ γὰρ καλῶς ἐκλαμβάνομεν τὰς τῶν Ἁγίων φωνάς, καντεῦθεν εὐρισκόμεθα πατρομαχίαν, μᾶλλον δὲ θεομαχίαν εἰσφέροντες» (PG τ. 99, στλ. 1484D).

δ. Οἱ ἀποτειχιζομένες Ἐκκλησιαστικὲς Κοινότητες, παρὰ τὴν τυχὸν διάστασι μεταξὺ των, ἀποτελοῦν τὸ «ὕγιαῖνον μέρος» τῆς «λοιπῆς πάσης Ἐκκλησίας», λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος (PG τ. 32, στλ. 937D), τὸ ὁποῖο βεβαίως πρέπει νὰ ἐνωθῆ ὑπὸ τινος «κεφαλῆς ἐρῶμενης (ὕγιους)», ὑπ' αὐτὴν δὲ τὴν ἔννοιαν ἐκαλεῖτο ἀπὸ τὸν Μέγα Βασίλειο νὰ ἐπέμβῃ στὴν Ἀντιόχεια ὁ Μέγας Ἀθανάσιος μὲ σκοπὸ «τοῦ συνάπτειν τοὺς ὑγιαίνοντας» κατὰ τὴν Πίστιν (PG τ. 32, στλ. 432C), ἐφ' ὅσον ὡς προελέχθη «καὶ τὸ δοκοῦν ὑγιαίνειν ἐφ' ἑαυτὸ ἐμερίσθη» (PG τ. 32, στλ. 481C).

Δ'. Ἐπιστολὴ Α', σελ. 2, § 1γ: «Ἡ Ἀνακοίνωση ὀδηγεῖ τὸν ἀναγνώστη νὰ συμπεράνει ὅτι ὅλα τὰ κύρια σχίσματα, ποὺ ἀφετηρία τους εἶχαν τὴν Ἐκκλησίαν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος καὶ ἐν τέλει ἀπεκόπησαν ἀπὸ Αὐτὴν (1937, 1984, 1995), τὰ ὁποῖα κρατοῦν τὸ παλαιὸ ἐορτολόγιο στὴ Λατρεία τους καὶ εἶναι ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, συναποτελοῦν μαζί τὴν Κανονικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία ἐν Ἑλλάδι. Δὲν μᾶς παραπέμπει ὅμως ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς στὴν οἰκουμενιστικὴ “θεωρία τῶν κλάδων” ἢ στὴ “θεολογία τῆς ἀοράτου ἐνότητος”, καί, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, σὲ ἓνα εἶδος οἰκουμενισμοῦ;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 3η:** Οἱ «μερισμοὶ» τοῦ «ὕγιαίνοντος μέρους», ἤτοι τῶν Ἀντιοικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, οὔτε εἶναι κυριολεκτικῶς «σχίσματα», διότι δὲν ἀπeschίσθησαν ἀπὸ τὴν Μία καὶ Μοναδικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ διηρέθησαν ἐντὸς τῶν Ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας· οὔτε καὶ «συναποτελοῦν μαζί τὴν Κανονικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία ἐν Ἑλλάδι», ἀλλὰ συναποτελοῦν «τὸ ὑγιαῖνον μέρος τῆς Ὁρθοδοξίας», ὡς λέγει ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης (PG τ. 99, στλ. 1288Α).

α. Ὑπενθυμίζομε, ὅτι στὴν Ἀντιόχεια οἱ Ὁρθόδοξοι εἶχαν διαιρεθῆ σὲ *Εὐσταθιανούς* καὶ *Μελετιανούς*, συναποτελοῦντες παρὰ ταῦτα τὸ «ὕγιαῖνον κατὰ τὴν πίστιν» μέρος τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ ἐνωθῆ, ὡς ἔγραφε πρὸς τὸν Μέγα Ἀθανάσιο ὁ ἐνωτικὸς Μέγας Βασίλειος:

«πᾶν τὸ κατὰ τὴν πίστιν ἐρῳόμενον (ὕγιαῖνον) τοῦ κατὰ τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας λαοῦ, εἰς μίαν συμφωνίαν χρῆ καὶ ἔνωσιν ἐναχθῆναι» (PG τ. 32, στλ. 428Α).

6. Σημειωτέον, ὅτι κατὰ τὴν κυρία φάσι τοῦ Ἀντιοχειανοῦ Σχίσματος (361-381), ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ οἱ λοιποὶ Καππαδόκες Πατέρες εἶχαν κοινωρία μὲ τὸν Ἅγιο Μελέτιο· ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Ἅγιος Ἱερώνυμος καὶ ἡ Δύσις εἶχαν κοινωρία μὲ τὸν Παυλίνο (ρέποντα μάλιστα πρὸς τὸν Μοναρχιανισμό) καὶ ἐπιφύλαξι ἔναντι τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (!), ἐνῶ ἡ Δύσις ἀνεγνώριζε ταυτοχρόνως τὸν Εὐστάθιο Σεβαστείας (Πνευματομάχον) καὶ τὸν Μάρκελλον Ἀγκύρας (Μοναρχιανόν), ἡ δὲ σημαντικωτάτη Σύνοδος τῆς Ἀλεξανδρείας (θέρος 362) δὲν κατώρθωσε νὰ ἄρη τὴν διάστασι.

Ε΄. Ἐπιστολὴ Α΄, σελ. 2, § 2α: «Ὁ Συντάκτης τῆς ἀνακοινώσεως χαρακτηρίζει, τὸ σχίσμα τοῦ 1984, ὡς μία “διάστασι” καὶ “διαίρεσι” ἀλλὰ “ὄχι ἓνα οὐσιαστικὸ σχίσμα”. Ἔστω καὶ ἔτσι, καλῶς ἔγινε; Ποῖα ἡ διαφορὰ “οὐσιαστικοῦ σχίσματος” καὶ “διαιρέσεως”; Ὑπάρχει στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοσι τέτοια διάκρισι τῶν σχισμάτων σὲ οὐσιαστικοῦ καὶ ἀπλοῦ εἶδους; Καὶ πῶς συμβιδάζεται τέτοια διάκρισι μὲ τὴν πατερικὴ ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας; Ἄρα δὲν εὐσταθεῖ ἡ πατερικὴ διάγνωσι ὅτι τὸ κακῶς διηρημένον καὶ διαμένον, εἰς αἴρεσιν μεταγίνεται; Τέλος, ἀκόμα κι ἂν ἡ σημερινὴ κατάστασι μποροῦσε νὰ χαρακτηριθεῖ ὡς “ἀπλή” διάστασι καὶ ὄχι σχίσμα, διατί δὲν ὑπόκεινται οἱ Ἐνιστάμενοι στίς συνοδικὰ καὶ κανονικὰ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος; Ἡ ὑπαρξι “Ἱερᾶς Συνόδου Ἐνισταμένων” ὡς ἰδιαιτέρο, παράλληλο καὶ ἐναλλακτικὸ συνοδικὸ σχῆμα δὲν ἀντιστρατεύεται αὐτὴ τὴν ἔννοια τῆς συνοδικότητος, προσκρούοντας καὶ στὸ δόγμα τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 4η:** Τὰ προαναφερθέντα (§§ Γ΄ καὶ Δ΄) θεμελιώνουν μὲ τρόπο σαφῆ, ὅτι ὑπάρχει ὄντως διάκρισις «οὐσιαστικοῦ σχίσματος» καὶ «διαιρέσεως» - «διαστάσεως» στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοσι, ἡ ὁποία διάκρισις ἀναδεικνύεται ἰδιαιτέρω ἐν καιρῷ αἰρετικῆς συγχύσεως, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀντιστρατεύεται τὴν «ἐννοια τῆς συνοδικότητος», οὔτε νὰ προσκρούη στὸ «δόγμα τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας», ἐφ’ ὅσον -ἐκτὸς τῶν ἄλλων- ὡς λέγει ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης:

«ἐν καιρῷ αἰρέσεως οὐ κατὰ τὰ ἐν εἰρήνῃ τυπωθέντα πάντως ἀπαραλείπτως γίνεται, διὰ τὴν ἀναγκάζουσαν χρείαν» (PG τ. 99, στλ. 1645D).

α. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιαστικὴ Κοινότης τῶν Ἐνισταμένων «δὲν ὑπόκειται στὶς συνοδικὲς καὶ κανονικὲς ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος», διότι εἶχε καταθέσει «Κανονικὴν Ἑγκλησιν» κατὰ τῆς προσωρινῆς Συνόδου Αὐτῆς (1984, ὑπὸ τὸν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἀντώνιον) καὶ εἶχε διακόψει τὴν μετ' Αὐτῆς κοινωνίαν «διὰ λόγους Πίστεως καὶ Δικαιοσύνης» (ΛΑ΄ Ἀγίων Ἀποστόλων, ΙΕ΄ Πρωτοδευτέρας)· καὶ ἐπὶ πλέον, οὐδέποτε ἀνήκε ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῶν Ἐνισταμένων, ὡς Ἐπίσκοπος, στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς «Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος».

ΣΤ΄. Ἐπιστολὴ Α΄, σελ. 2, § 26: «Τὸ 1969 ὁ ἱερομόναχος τότε Κυπριανός, σύμφωνα μὲ τὸ βιογραφικὸ του, “προσεχώρησε μὲ τὴν ὑπ’ αὐτὸν Ἀδελφότητα εἰς τὴν Ἀκαινοτόμητον Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου τὴν 3/16ην Ἰανουαρίου 1969”. Τελικῶς προσχώρησε στὴν Ἐκκλησία ὅπως ἀναφέρεται στὸ βιογραφικὸ του ἢ σὲ ἓνα προσωρινὸ διοικητικὸ σχῆμα, ὑπὸ μορφῆν Συνόδου;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 5η:** Ὁ νῦν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κύριος Κυπριανός, Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, εἶχε τὴν πεποίθησιν κατὰ τὸ ἔτος 1969, ὅτι ἀποτερίζεται ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὰς καὶ ἐνώνεται μὲ «τὸ ὑγιαῖνον μέρος τῆς Ὁρθοδοξίας» (PG τ. 99, στλ. 1288Α), τὸ Ὅποιο ἂν καὶ καλῆται Ἐκκλησία, δὲν ἀποτελεῖ τὴν Ἐκκλησία ἐν τῷ συνόλω Αὐτῆς, ὡς προαναφέρθηκε (§§ Β΄ καὶ Γ΄).

α. Τὴν πεποίθησί Του αὐτὴ εἶχε ἐκφράσει ρητῶς καὶ σαφῶς στὸν τότε Πρόεδρο τῆς Συνόδου κυρὸ Αὐξέντιο, ὁ ὁποῖος τὴν ἐσεβάσθη τοσοῦτον, ὥστε ἀφ’ ἐνὸς μὲν ἐδέχθη τὸν νῦν Σεβασμιώτατον καὶ τὸ Ποίμνιό Του ἄνευ Ὁμολογίας καὶ Χρίσματος, ἀφ’ ἑτέρου οὐδέποτε Τοῦ ἐπρότεινε νὰ ἀλλάξῃ τὴν πεποίθησί Του, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἐπισκοποποίησί του, ὅποτε διατηροῦσαν ἀγαθὲς ἐν Χριστῷ σχέσεις.

Ζ΄. Ἐπιστολὴ Α΄, σελ. 2, § 2γ: «Μπορεῖ κάποιος νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι ἀπὸ τὸ 1969 μέχρι τὸ 1984 δὲν γνώριζε τὴν ἐκκλησιολογία τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος στὴν ὁποία προσχώρησε καὶ ἔλαβε ἐπισκοπικὴ χειροτονία; Ἄν εἶχε διαφοροετικὴ ἐκκλησιολογικὴ τοποθέτηση, τότε γιατί προσχώρησε ἀλλὰ καὶ χειροτονήθηκε, σιωπώντας ἀπὸ τὸ 1969 μέχρι τὸ 1984; (Ἐγκύκλιος 1974, Βάλπιση καὶ ἐξ ὑπαρχῆς χειροτονία τοῦ Σαρδηνίας Ἰωάννη)».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 6η:** Ὁ νῦν Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῶν Ἐνισταμένων δὲν ἀγνοοῦσε μὲν «τὴν ἐκκλησιολογία τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος», ἀλλὰ ἀρχικῶς θεωροῦσε αὐτὴν ὡς *δοξασίαν* μὴ κυρίαρχον καὶ μὴ ἐπιβαλλομένην ὡς *Δόγμα Πίστεως*, ἐφ' ὅσον πρῶτον, ὁ τρόπος τῆς *εἰσδοχῆς* του ἦταν ὁ ἀνωτέρω· ἐφ' ὅσον δεύτερον, δὲν συναντοῦσε *ἀντίδρασι* ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδό Του, ἃν καὶ δὲν ἀπέκρυπτε τὴν ὡς ἄνω *πεποίθησί* Του· ἐφ' ὅσον τρίτον, διεπίστωνε, ὅτι ἔργῳ καὶ λόγῳ λαὸς τε καὶ κληρὸς τῶν «Γ.Ο.Χ.» δὲν *ἐπίστευε* κατὰ *βάθος* καὶ *μὲ συνέπειαν* τὴν «ἐκκλησιολογία» αὐτή.

α. Μέσα στὸ συγκεκριμένο αὐτὸ *ἐκκλησιολογικὸ κλῆμα*, ὅταν διεκηρύχθη ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ 1974, ἀμέσως ὁ νῦν Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῶν Ἐνισταμένων *διεμαρτυρήθη ἐντόνως* καὶ *προσωπικῶς* στὸν τότε Πρόεδρο κυρὸ Αὐξέντιο, χωρὶς ὅμως νὰ ὑποστῇ *διωγμὸν* τινα, ἐν συνεχείᾳ δὲ τελοῦσε ἐν ἀγωνίᾳ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ποιμνίου Του, ἃν καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ διαπιστώνη σαφῶς τὴν *συνεχιζομένη ἀσυνέπεια* τῶν «Γ.Ο.Χ.», πιστεύων ταυτοχρόνως ὅτι ἡ *βαθεῖα*, *καθολικὴ* καὶ *παρατεινομένη* *συνοδικὴ κρίσις* τῆς *Συνόδου Αὐξεντίου*, γνωστὴ ἄλλωστε τοῖς πᾶσι, προσέδιδε μὴ κατὰ Θεὸν *σκοπιμότητα* στὴν *Ὁμολογία τοῦ 1974*, ἣν ἦσαν *κείμενο ἄνευ οὐσίας* καὶ *ἀντικρύσματος*.

β. Ἡ χειροτονία εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου τῶν Ἐνισταμένων κατὰ τὸ ἔτος 1979, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς *βαθείας* *συνοδικῆς κρίσεως* τῆς *πολλαχῶς διαβεβλημένης* *Συνόδου Αὐξεντίου*, ὡς καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα, ἀπέδειξαν ὅτι ὄντως οἱ *χειροτονήσαντες* Αὐτὸν Ἀρχιερεῖς, ἃν καὶ *ματθαϊκοῦ φρονήματος*, εἶχαν τὴν *διάκρισι* νὰ μὴ ἐπιβάλλουν τοῦτο στὸν *χειροτονοῦμενο*, οὔτε *μάλιστα* *κἂν ἐτέθη θέμα ἀμφισβήτησεως* τοῦ *φρονήματός* Του.

γ. Ὑπῆρχε λοιπὸν ἐλπίδα *συνπαράρξεως* καὶ *συνεργασίας*, ἐφ' ὅσον καὶ μετὰ τὸ 1974 δὲν προσέλαβε *δογματικὴν χροιάν* ἢ *μετέπειτα παγιωθεῖσα* ὡς *Δόγμα Πίστεως* λεγομένη «ἐκκλησιολογία τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος» καὶ κατόπιν ἀναγθεῖσα σὲ οὐσιαστικὴ ὄντως «*διαφορετικὴ ἐκκλησιολογικὴ τοποθέτησις*».

Η'. *Ἐπιστολὴ Α', σελ. 3, § 2δ:* «Ἔχοντας ὡς δεδομένο ὅτι: **1)** ἡ Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ὅτι *πίστευε* καὶ τὸ 1935 καὶ τὸ 1969 καὶ τὸ 1979 καὶ τὸ 1984, *ἐξακολουθεῖ* νὰ *πιστεύει* καὶ *τώρα*, **2)** ὁ *κανόνας* ποὺ *ἐπιτρέπει* τὴν *διακοπὴν κοινωνίας* γιὰ λόγους *αἱρέσεως*, εἶναι ὁ 15ος τῆς *Πρωτοδευτέρας* *Συνόδου* καὶ **3)** κατὰ τὸ *πατερικὸ ἀξίωμα* “ὀρθοδοξούσης τῆς Ἐκκλησίας, ἀλόγως ταύτης *διῴστανται* οἱ *κεχωρισμένοι*”, *προκύπτει*

τὸ ἐρώτημα: Ποιά ἦταν ἡ **κατεγνωσμένη αἴρεση**, ποὺ ἀπαίτησε τὴν ἐπίκληση τοῦ 15ου κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας καὶ καθιστοῦσε τὴν ἀποτείχιση τοῦ Ἐπισκόπου Κυπριανοῦ ἀπὸ τὴν προϋσταμένη του ἀρχὴ καὶ τὴ δημιουργία τῆς κοινότητος τῶν “ἐνισταμένων” διὰ νέων χειροτονιῶν, ὡς “πράξεις ἐπιβεβλημένες”;

• **Ἀπάντησις - Θέσις 7η:** Στὸ ἐπίσημο *Κείμενο* τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων: «*Ἐληξεν ὁ Ἀνεπίσημος Διάλογος*» (18.5.2009 ἐκ.ἡμ.) καὶ στὴν § Α΄ (δ) γίνεται παραπομπὴ στὸ περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 191/ Νοέμβριος 1984, σελ. 377-407, ὅπου περιλαμβάνεται τὸ πλήρες χρονικὸν τῶν γεγονότων καὶ δοξασιῶν, τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν τὸν νῦν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο τῶν Ἐνισταμένων στὴν κατάθεσι «Κανονικῆς Ἐγκλήσεως» κατὰ τῆς προσωρινῆς Συνόδου Αὐτοῦ (1984) «διὰ λόγους Πίστεως καὶ Δικαιοσύνης».

α. Στὴν παροῦσα ἐργασία μας προσαρτᾶται τὸ τριακοντασέλιδο ἐκεῖνο τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ, ὥστε νὰ μελετηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅλα τὰ δεδομένα, ἱστορικὰ καὶ θεολογικά, τὰ ὁποῖα συνέβαλαν στὴν Ἀποτείχισι τοῦ 1984, ὑπὸ τὸ φῶς μάλιστα τῶν προαναφερθέντων.

Θ΄. Ἐπιστολὴ Α΄, σελ. 3, § 3α: «Δηλώνει ὁ Συντάκτης ὅτι πρακτικὴ τῆς κοινότητος τῶν Ἐνισταμένων, εἶναι νὰ ἀποδέχεται τὰ μέλη τοῦ οἰκουμενισμοῦ “ἐνίστε” διὰ χρίσματος καὶ ὅτι τηρεῖται “κατακριτικὴ” στάσι ἐναντι τοῦ “ἀναβαπτισμοῦ”, ὅπου ἐκλείπει ὁ ὀρθόδοξος τύπος, ἐνῶ “*συνοδικὴ ἀπόφασι*”, ἀπαγορεύεται στοὺς νεοημερολογίτες ἢ συμμετοχὴ τους στὴ θεία Μετάληψι. Πάλι, ἐνῶ δέχεσθε τὴν “ἀναμύρωσι” ὡς μέσον ἀποδοχῆς τῶν προσερχομένων ἀπὸ τὸν οἰκουμενισμό -πρακτικὴ ποὺ προϋποθέτει ὅτι οἱ προσερχόμενοι βρῖσκονται ἐκτὸς ἐκκλησίας- πῶς δὲν δέχεσθε τὸν “ἀναβαπτισμό” ὅταν ἐκλείπει ὁ τύπος; Δὲν ὑπάρχει σαφῆς ἀντίφασι;

Καὶ παρ’ αὐτά, ποιά ἀπόφασι, ποιᾶς “Μεγάλῃς ἢ Οἰκουμενικῆς Συνόδου” ἐπιτάσσει αὐτὴ τὴν ποιμαντικὴ τῆς “ἐνίστε διὰ χρίσματος” ἀποδοχῆς καὶ τῆς “κατακριτικῆς” ἐναντι τοῦ ἀναβαπτισμοῦ” στάσεως; Γιατί θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένουμε νὰ γίνῃ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἢ ὁποῖα νὰ μᾶς ὑποδείξει τὴν ἀκριδέστερη πρακτικὴ; Μήπως ὀφείλουμε νὰ ἐφαρμόζουμε τὴν ἀκριβεία **μέχρι** κάποια Μεγάλῃ Σύνοδος νὰ ἀποφανθεῖ περὶ τῆς ἀσκήσεως οἰκονομίας; Ἄρα μήπως ἰσχύει τὸ ἀντίθετο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἰσχυρίζεστε;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 8η:** Ἐν πρώτοις, δὲν ἀποδίδεται ὀρθῶς ἡ Θέσις

στ7 τοῦ *Κειμένου* τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν *Ἐνισταμένων* (ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 527/17.12.2008 ἐκ.ήμ.), ἐφ' ὅσον ἐνῶ γράφεται εἰς αὐτό, ὅτι «ἡ στάσις μας εἶναι θεβαίως κατακριτικὴ ἔναντι τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ τελουμένου παρὰ τὰ διατεταγμένα», παραδόξως ἀποδίδεται στοὺς *Ἐνισταμένους* ὅτι τηροῦν «“κατακριτικὴ” στάση ἔναντι τοῦ “ἀναβαπτισμοῦ”».

α. Ἐν συνεχείᾳ, εἶναι ἀδύνατον νὰ παρακολουθήσῃ κανεὶς τὸν συσχετισμὸ ἀτελοῦς *Βαπτίσματος-Θείας Κοινωνίας-Χρίσματος*, ἐφ' ὅσον μάλιστα διαπιστώνεται καὶ μία *ὑπεραπλουστευτικὴ προσέγγις*, ἡ ὁποία θεβαίως δὲν συνιστᾷ ὀρθόδοξη ἐρμηνεία.

β. Ἡ *Πανορθόδοξος ἢ Μεγάλῃ ἢ Οἰκουμενικῇ Σύνοδος* εἶναι πράγματι ἀπαραίτητος, ἐφ' ὅσον ἀναμένεται ὁπωσδήποτε «Συνοδικὴ Διάγνωσις», «Συνοδικὴ Κρίσις», «Συνοδικὴ Ἐξέτασις», «Ἐντελής Ἀπόφασις» (Βλ. ΛΑ' Ἀποστολικὸν καὶ ΙΕ' τῆς Πρωτοδευτέρας καὶ Σχόλια Ἐρμηνευτῶν), ἡ Ὅποία θὰ διακηρύξῃ μὲ ὕψιστο κῦρος ὄχι τὴν «ἀκριβέστερη πρακτικὴ», οὔτε «περὶ τῆς ἀσκήσεως οἰκονομίας», ἀλλὰ - ὡς γράφεται στὰ Πρακτικὰ τῆς Ζ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «ἵνα ἐκποδῶν ἐλαθῇ ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν διάστασις», «πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμόνοιαν», «πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Καθολικῆς Ἐκκλησίας», «ἵνα τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν διάστασιν ἀποσεισάμενοι, τὰ διεξευγμένα πρὸς ἔνωσιν ἐφελκύσωμεν», «ἵνα τῶν διεστώτων τὴν διαφωνίαν εἰς συμφωνίαν μεταγάγωμεν καὶ τὸ μεσότοιχον ἀρθῇ τῆς ἔχθρας» (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', σελ. 728β, 758β, 760β, 880α, 881β).

γ. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει, ἔστω καὶ ἂν ἐθεωροῦντο ὡς «ἄσκησις οἰκονομίας» ὅσα ὑποστηρίζουν καὶ ἐνεργοῦν οἱ Ὀρθόδοξοι *Ἐνιστάμενοι*, παραπέμποντες αὐτὰ στὴν «Συνοδικὴ Κρίσις», τότε ἀναλαμβάνουν Αὐτοὶ τὴν *εὐθύνη* ἔναντι Θεοῦ καὶ Ἐκκλησίας, ἡ Ὅποία οὕτως ἢ ἄλλως ἀποδέχεται τὴν «ἄσκησις οἰκονομίας» ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους Ποιμένας.

Γ'. Ἐπιστολὴ Α', σελ. 4, § 36: «Στὴν ἀνακοίνωσι ἀλλὰ καὶ γενικότερα στὰ κείμενα καὶ τὶς πρακτικὰς τῶν ἐνισταμένων, προβάλλεται ἡ ἀναγκαιότητα συγκλήσεως Πανορθόδοξου Συνόδου, ἡ ὁποία θὰ ἐπιλύσει ὅλα τὰ ἀνακύψαντα ζητήματα πίστεως. Τὸ ἐρώτημα ποῦ προκύπτει ἀπὸ αὐτὴ τὴ θέση τῶν ἐνισταμένων εἶναι: Ποιοὶ θὰ συγκαλέσουν αὐτὴ τὴ μέλλουσα Πανορθόδοξο Σύνοδος; Ἀναφέρεστε στοὺς ὑποδίκους, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνες, οἰκουμενιστὲς πατριάρχες, ἀρχιεπισκόπους καὶ ἐπισκόπους τῶν βυθισμένων στὴν παναίρεσι τοῦ οἰκουμενισμοῦ πάλαι ποτὲ ὀρθοδόξων πατριαρχείων ἢ στὰ “προσωρινὰ διοικητικὰ σχήματα ὑπὸ μορφὴν Συνόδων”».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 9η:** Ἡ σύγκλησις μᾶς ὄντως *Πανορθόδοξου ἢ Οἰκουμενικῆς Συνόδου* εἶναι ἓνα *χαρισματικὸ γεγονός* μέσα στὴν Ἐκκλησία, ἡ δὲ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι τοιαῦτα *γεγονότα* συνέβησαν ἐνίοτε παρὰ προσδοκίαν καὶ παρὰ τὶς μεγάλες ἀντιξοότητες κατ' ἄνθρωπον καὶ μετὰ ἀπὸ μακροχρόνιους ἀγῶνες *μαρτυρίου καὶ θεολογίας*.

α. Ὅταν εὐδοκήσῃ ὁ θεῖος τῆς Ἐκκλησίας *Δομήτωρ* νὰ ζήσωμε τὸ *θαῦμα* αὐτό, τότε θὰ κληθοῦν νὰ συμμετάσχουν ὅσοι δεδαίως Ὁρθόδοξοι Ἀρχιερεῖς εἶναι *οὐσία καὶ πραγματικότητα* Ἀντι-οικουμενιστές, ὀποθενδήποτε προερχόμενοι, διότι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονῆται ὅτι ἡ *Μετάνοια* καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ὁμολογία κατὰ τὸ παρελθόν, «παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι» (πρὸλ. Ρωμ. δ' 18), μετέφεραν Ποιμένας ἀπὸ τὸ «νενοσηκὸς μέρος» στὸ «ὕγιαῖνον μέρος» τῆς Ἐκκλησίας.

β. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ σύγκλησις καὶ ἡ συμμετοχὴ ἀπάντων τῶν ὄντως Ὁρθόδοξων Ἀντι-οικουμενιστῶν, ὡς καὶ τῶν «προσωρινῶν διοικητικῶν σχημάτων ὑπὸ μορφὴν Συνόδων», σὲ μία *Μεγάλῃ Πανορθόδοξῃ Σύνοδο* θὰ συντελεσθῇ βάσει γνησίων *κριτηρίων*, ὡς ἀποφαίνεται καὶ ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης, ἀπηχῶν ἐν προκειμένῳ τὸ πνεῦμα τῆς Ζ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

γ. Ἡ *Ἐπιστολὴ ΝΓ'*, *Στεφάνῳ Ἀναγνώστῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ* (PG τ. 99, στλ. 1101-1108, E.L.I.), εἶναι ἄκρως ἐνδεικτικὴ ἐπὶ τῶν *κριτηρίων* αὐτῶν, ἡ δὲ *κεντρικὴ* τῆς προτροπῆς εἶναι λίαν ἐπίκαιρος:

«Περιεργάζου, πολυπραγμόνει· οὐ γὰρ ἀκίνδυνος ἢ ἀνεξέταστος κοινωνία· περὶ γὰρ μεγάλων ὁ κίνδυνος (Ἰεροῦ Χρυσοστόμου)»· «ἐκζητήσωμεν τοίνυν καὶ πολυπραγμονήσωμεν παρ' οὗ ὀφείλομεν κοινωνῆσαι»·

καὶ μετὰ ποίου, καθ' ἡμᾶς, συγκαθῆσθαι καὶ συνοδεῦσαι.

δ. Ὁ δὲ Ἀγιώτατος Πατριάρχης Ταράσιος, ἐκφράζων ἐπὶ τῶν *κριτηρίων* ὅ,τι ἡ Ζ' Ἀγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος «ἀπεφήνατο», «ἀκολουθοῦσα τοῖς Ἀγίοις Πατράσιν ἡμῶν», λέγει:

«Προσδέχεσθαι χρὴ, ἐὰν *ἑτέρα αἰτία* οὐκ ἐκβάλλῃ τοὺς τοιούτους ἐκ τῆς ἱερατικῆς τάξεως» (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', στλ. 7586/Mansi τ. 12, στλ. 1118E).

ε. Ἴσως νὰ ἐκπλαγῇ κάποιος, ἀλλ' εἶναι γεγονός, ὅτι «Ἰουβενάλιος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἑξαρχοὶ τῆς Ληστροικῆς Συνόδου [ἐν Ἐφέσῳ, 449] ἦσαν, ἀλλ' ἐν τῇ Τετάρτῃ Συνόδῳ [Οἰκουμενικῇ, 451] ἐδέχθησαν (ἔγιναν δεκτοί)»· μάλιστα δέ, ὁ Ἰουβενάλιος (Πατριάρχης Ἱεροσολύμων) «ἑξαρχος τῆς [Ληστροικῆς] Συνόδου ἐγένετο· καὶ οὗτος μετὰ τὴν παρανομίαν αὐτοῦ,

μετανοήσας ἐδέχθη (ἔγινε δεκτός)», δι' ἄπλης μάλιστα μεταθέσεως αὐτοῦ στοῦ μέρος τῶν Ὁρθοδόξων:

«Ἀναστάς ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Ἰουβενάλιος», «μετῆλθεν εἰς τὸ ἄλλον μέρος· καὶ ἀνεβόησαν οἱ ἀνατολικοὶ καὶ σὺν αὐτοῖς εὐλαβέστατοι ἐπίσκοποι· ὁ Θεὸς καλῶς ἠνεγκέ σε Ὁρθόδοξε, καλῶς ἦλθες» (Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', στλ. 758β/Mansi τ. 12, στλ. 1118BC· Σ.Μ.Π.Σ., τ. Β', στλ. 736β/Mansi τ. 12, στλ. 1034B).

■ Ἄρα γε, πόσοι «Ἐξαρχοὶ» καὶ «Ἰουβενάλιοι» θὰ ὑπάρχουν, οἱ ὁποῖοι προκαταδικάζονται νῦν ἐσπευσμένως ὑπὸ τινων καὶ μάλιστα ἀναρμοδίως, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀκούσουν τὸ «καλῶς ἦλθες», ἐν καιρῷ τῶ δέοντι καὶ Θεοῦ εὐλογοῦντος;

ΙΑ'. Ἐπιστολὴ Α', σελ. 4, § 3γ: «Ἐφ' ὅσον “οἱ ἐπίσκοποι ἐνσαρκώνουν καὶ ἐκφράζουν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τὴν Καθολικὴν, δηλαδὴ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν” ὅπως ὑποστηρίζει καὶ ὁ συντάκτης τῆς ἀνακοινώσεως, τί τοὺς στερεῖ τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάζουν τὴν αἵρεση καὶ νὰ προφυλάσσουν ἔτσι τὸ ποιμνιό τους ἀπὸ τοὺς βαρεῖς καὶ λυμῶδεις λύκους, δηλαδὴ τοὺς αἰρετικούς; Δὲν εἶναι διάδοχοι τοῦ “χοροῦ τῶν Ἀποστόλων” οἱ σημερινοὶ Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι; Τίνων διάδοχοι εἶναι; Κι ἂν Αὐτοὶ δὲν εἶναι διάδοχοι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, (ὅπως στὴν ἀνακοίνωσή σας ξεκάθαρα ἀμφισβητεῖται) τότε ποιοὶ εἶναι;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 10η:** Ἐν πρώτοις, ἀποτελεῖ τελείως αὐθαίρετο συμπέρασμα, ὅτι στὴν «Ἀνακοίνωσι» τῶν Ἐνισταμένων «ξεκάθαρα ἀμφισβητεῖται», «ὅτι οἱ σημερινοὶ Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι» δῆθεν «δὲν εἶναι διάδοχοι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων», ἐφ' ὅσον τὸ βάρος τῆς Θέσεως τοῦ Συνοδικοῦ Κειμένου τῶν Ἐνισταμένων πίπτει στὴν φράσι:

«μὴ συγκεντρύντων ὅμως (τῶν Συνοδικῶν Σωμάτων) ἀπάσας ἐκεῖνας τὰς ἱεροκανονικὰς προϋποθέσεις, ὥστε ἡ καθ' ὅλου Ἐκκλησία νὰ ἐκπροσωπῆται ὑπ' Αὐτῶν πλήρως, ἐγκύρως καὶ ἀρμοδίως πρὸς κήρυξιν ἀναθέματος-καταδίκρισις».

■ «Διάδοχοι» τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων δὲν εἶναι οἱ τυχόντες Ἐπίσκοποι, παρὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν των, ἀλλ' «οἱ κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν τούτων ὡς ἀληθῶς γεγονότες διάδοχοι» (Ι. Χρυσοστόμου, PG τ. 48, στλ. 948).

α. Τὰ περὶ κηρύξεως ἀναθέματος ἔχουν ἀναπτύξει ἐκτενῶς οἱ Ἐνιστάμενοι στοῦ δημοσιευμένο (βλ. Ἰστοσελίδα Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Στήλη: Θεολογία>Ἐκκλησιολογικά>Ὁρθόδοξος Ἐνστασις>Κείμενα) θεμελιῶδες καὶ καταστατικὸ Συνοδικὸ Κείμενο Αὐτῶν:

«Ἐνημερωτικὸν Γράμμα - Περὶ τὴν Ἐκκλησιολογικὴν Ταυτότητα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐνισταμένων κατὰ τῆς Παναρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ» (1998, σελ. 6-11, § Β΄ Βασικαὶ Ἐκκλησιολογικαὶ Θέσεις) ἐπομένως, περιπτεύει ἐδῶ ἢ ἐπανάληψις.

6. Κατόπιν, ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται τὸ «κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν» γιὰ τὴν γνησιότητα τῆς Διαδοχῆς, ἔπεται ὅτι ἰσχύουν τὰ προαναφερθέντα κριτήρια καὶ τὸ ποικιλοτρόπως ἀδιάβλητον καὶ ἀκατάγνωστον· καὶ γὰρ τὰ μὴ ἀνήκοντα στὴν αἴρεσι, λέγει ὁ Ὁσιος Θεόδωρος Στουδίτης, «εἰ καὶ δεύτερα», «ἀλλ' οὐκ ἔλαττα τοῖς εὐσεβῶς ἀναθεωροῦσι», διότι «θάτερον ὑπὸ θατέρου βάλλεται» (ἐνθ' ἀνωτ., Ἐπιστολὴ ΝΓ΄).

γ. Ἐν κατακλειδί, ὁ κίνδυνος ἐλλοχεύει καὶ γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Ἀντιοικουμενιστὰς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου: οἱ ποικίλες ἀπροσεξίεις καὶ ἀκρότητές τους πλήττουν τὴν ἀξιοπιστία τῆς Μαρτυρίας τους καὶ προκαλοῦν ἀμφιβολία γιὰ τὴν σταθερότητά τους «ἐν τῇ πέτρα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας» (Ι. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1356C), ἐφ' ὅσον τὸ «εὐθὲς δόγμα τῆς εὐσεβείας», κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο, εἶναι δυνατὸν νὰ διαστραφῇ ἢ ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον ἢ ἐπὶ τὸ ἐλλιπέστερον: «ἐπὶ ὑπερβολὰς καὶ ἐλλείψεις» (PG τ. 32, στλ. 213C).

Τέλος Μέρους Πρώτου

Φυλὴ Ἀττικῆς
5η Μαρτίου 2010 ἐκ.ἡμ.

• Ἔπεται συνέχεια τῶν Διασαφήσεων ἐπὶ τῆς Ἐπιστολῆς Β΄ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ».

• **Παράκλησις:** νὰ μὴ ἐπιχειρηθῇ ὑπὸ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» καμμία ἀπάντησις ἢ δημοσίευσις, ἀκόμη καὶ τοῦ παρόντος κειμένου, πρὸ τῆς ὀλοκληρώσεως τῶν Διασαφήσεων.

Ἐκκλησιολογικές, Κανονικές καὶ Ἱστορικές Διασαφήσεις τῶν Ἐνισταμένων ἐπὶ Ἐρωτημάτων τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ»

(τεθέντων διὰ τῆς Ἐπιστολῆς Α΄, 1/14.7.2009
καὶ τῆς Ἐπιστολῆς Β΄, 8/21.9.2009)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Α΄. Ἐπιστολή Β΄, σελ. 1, 1ος Λόγος: «Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γωρίζει ὁ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ» τὶς προφορικές ἀπαντήσεις ποὺ ὑποτίθεται ἔχουν δοθεῖ στὰ ἐρωτήματά μας, κατὰ τὴν διάρκεια ἐνὸς διαλόγου ὁ ὁποῖος διεξήχθη σὲ κλειστὲς συσκέψεις στὶς ὁποῖες δὲν συμμετείχαμε, καὶ γιὰ τὶς ὁποῖες δὲν ἀνακοινώθηκε τίποτα ἐπισήμως. Συνεπῶς ποῦ λοιπὸν θὰ βροῦμε τὶς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματά μας;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 1η:** Τόσον ὁ «Ἐκκλησιαστικός», ὅσον καὶ ὁποιοσδήποτε ἐνδιαφερόμενος Κληρικός ἢ Λαϊκός, ὁ ὁποῖος ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Χρυσόστομον, δύναται «νὰ βρεῖ τὶς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματά του», ἀπευθυνόμενος στὴν τριμελῆ Ἀρχιερατικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Γ.Ο.Χ., ἡ ὁποία διατηρεῖ τὰ ἀνεπίσημα Πρακτικὰ τοῦ Διαλόγου.

■ Ἐὰρ γε, θὰ ἔδιδε ἀπάντησιν ἢ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Γ.Ο.Χ. σὲ ὅποιονδήποτε Κληρικὸ ἢ Λαϊκὸ τῶν Ἐνισταμένων, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπεθύμει νὰ πληροφορηθῇ μέσῳ Αὐτῆς τὶς «τεκμηριωμένες ἀπαντήσεις» τῆς ἡμετέρας τριμελοῦς Ἀρχιερατικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐνισταμένων;

Β΄. Ἐπιστολή Β΄, σελ. 1, 2ος Λόγος: «Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἡ Ἐκκλησιολογία σας εἶναι ὑπὸ διαμόρφωση (ἐπίκειται λέτε νέα ἔκδοση ἐπαυξημένη) καὶ χρειάζεται μάλιστα ἐμβάθυνση, ὅπως στὴν ἀπάντησή σας διατείνεσθε».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 2α:** Οὐδέποτε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιαστικὴ Κοινότης τῶν Ἐνισταμένων ὑπεστήριξε, ὅτι ἡ Ἐκκλησιολογία Αὐτῆς «εἶναι ὑπὸ διαμόρφωση».

α. Ἐτερον ἀναμενομένη «νέα ἔκδοση ἐπαυξημένη», τοῦτ' ἔστι: πλέον ἀναλελυμένη καὶ ἐμπλουτισμένη μὲ νέα στοιχεῖα· καὶ ἕτερον «ὑπὸ

διαμόρφωση», δηλαδή τροποποιήσει τῆς πρώτης μορφῆς καὶ τῶν Ἀρχῶν τοῦ θεμελιώδους Καταστατικοῦ Κειμένου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων: «Ἐκκλησιολογικαὶ Θέσεις Ὁρθοδόξων Ἐνισταμένων κατὰ τῆς Παναρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ» (περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 191/Νοέμβριος 1984, σελ. 392-398).

6. Ἡ ἀναφορὰ τῶν Ἐνισταμένων στὸν *Διάλογο*, ὁ ὁποῖος ἀπέβλεπε «εἰς τὴν πληρεστέραν ἐμβάθυνσιν τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνειδησίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν» (βλ. *Ἐπιστολὴν τῶν Ἐνισταμένων πρὸς τὸν «Ἐκκλησιαστικόν»*, ἀριθ. πρωτ. 550/31.7.2009 ἐκ.ἡμ., § γ), προφανῶς δὲν σημαίνει «διατείνεσθαι» (ὑποστηρίζει ἐντόνως) καὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν ἀναμενομένη «νέα ἐκδοσι ἐπαυξημένη» τῶν *Ἐκκλησιολογικῶν Ἀρχῶν Αὐτῶν*.

γ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ *Διαλόγου*, ἀμφοτέρω τὰ μέρη, *Γ.Ο.Χ. καὶ Ἐνιστάμενοι*, ἦσαν ὑποχρεωμένα, μετὰ τὴν ἀποξένωσιν τριάκοντα (30) περίπου ἐτῶν (1979-2008), νὰ ἐπαναδιατυπώσουν μὲ σαφήνεια τὴν ἐκκλησιολογικὴν αὐτοσυνειδησίαν των, τεκμηριωμένην Πατερικῶς καὶ Συνδικῶς· τοῦτο σημαίνει «ἐμβάθυνσις τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνειδησίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν» καὶ τοῦτο ἦταν ἀπαραίτητο, προκειμένου νὰ διαλυθῇ τὸ νοσηρὸν νέφος τῶν ἀνευθύνων φημολογιῶν, τοιοῦτοτρόπως δὲ νὰ θεμελιωθῇ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ *Διαλόγου* ἐπὶ ἰσχυρῶν βάσεων.

Γ'. Ἐπιστολὴ Β', σελ. 1, 2ος Λόγος: «Ἐχετε τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ κείμενά σας ἔχουν τέτοια δογματικὴ ἀκρίβεια, σαφήνεια θεολογικοῦ λόγου καὶ ἐπάρκεια πατερικῆς τεκμηριώσεως, ὥστε νὰ θεωρεῖτε ὅτι δὲν χρειάζονται περαιτέρω διευκρινίσεις σὲ διαπιστωμένες ἀσάφειες-δογματικὲς ἀνεπάρκειες;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 3η:** Οὐδέποτε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων εἶχε τοιαύτην «πεποίθησιν», ἂν καὶ θεωρῆ βεβαίως, ὅτι δὲν παρουσιάζει στὶς Θέσεις Αὐτῆς ἀσάφειες καὶ μάλιστα δογματικὲς ἀνεπάρκειες.

α. Τοῦναντίον, ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῶν Ἐνισταμένων ἔγραφε τὴν 31.5.1983, στὸ *Υπόμνημα Γ'* πρὸς τὴν προσωρινὴν Σύνοδον Αὐτοῦ (ὑπὸ τὸν Κορινθίας Κάλλιστον), τὰ ἑξῆς:

«Κατόπιν αὐτῶν αἰσθάνομαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκφράσω ταπεινῶς τὰς ἀπόψεις μου...»· «ἐυχάριστος θὰ δεχθῶ πᾶσαν παρατήρησιν, ὑπόδειξιν ἢ διόρθωσιν, τεκμηριωμένην ὅμως παραδοσιακῶς, καθ' ὅτι τὸ σφάλειν ἀνθρώπινον» (περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἐνθ' ἄνωτ, σελ. 385).

6. Ἐπίσης, στήν Ἐπιστολή Αὐτοῦ, ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 103/6.8.1984, ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος ἔγραφε γιά τίς «Ἐκκλησιολογικές Θέσεις» τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ διάθεσις ἡμῶν, προφανῶς, δὲν εἶναι ἐριστική, ὡς ἄνθρωποι δὲ δυνατὸν νὰ σφάλωμεν. Ὅθεν εὐχαρίστως θὰ ἀναμένωμεν κρίσεις, παρατηρήσεις καὶ τυχὸν ἀντιρρήσεις Ὑμῶν, βάσει βεβαίως τῶν Πατέρων, ἐπὶ τοῦ κειμένου ἡμῶν, ὥστε, χάριτι Θεοῦ, νὰ συμφωνήσωμεν εἰς θέσεις Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας» (περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», αὐτόθι, σελ. 391).

Δ'. Ἐπιστολή Β', σελ. 1-2, 2ος Λόγος: **α)** Ποιά ἦταν ἡ κατεγνωσμένη αἵρεσις, ποὺ ἀπαίτησε τὴν ἐπίκληση τοῦ 15ου κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας καὶ καθιστοῦσε τὴν ἀποτείχιση τοῦ Ἐπισκόπου Κυπριανοῦ ἀπὸ τὴν προΐσταμένη του ἀρχὴ καὶ τὴ δημιουργία τῆς κοινότητος τῶν “ἐνισταμένων” διὰ νέων χειροτονιῶν, ὡς “πράξι ἐπιβεβλημένη”; Σὲ ποιοὺ κείμενό σας ἀπαντᾶτε σὲ αὐτὸ τὸ κρίσιμο ἐρώτημα; **β)** Ποιοὶ θὰ συγκαλέσουν αὐτὴ τὴ μέλλουσα Πανορθόδοξο Σύνοδος; Ἀναφέρεστε στοὺς ὑποδίκους, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνες, οἰκουμενιστὲς πατριάρχες, ἀρχιεπισκόπους καὶ ἐπισκόπους τῶν βυθισμένων στήν παναίρεση τοῦ οἰκουμενισμοῦ πάλαι ποτὲ ὀρθοδόξων πατριαρχείων ἢ στὰ “προσωρινὰ διοικητικὰ σχήματα ὑπὸ μορφήν Συνόδων”; Γι' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ποῦ εὐρίσκεται ἡ ἀπάντησις; **γ)** Ἐφ' ὅσον “οἱ ἐπίσκοποι ἐνσαρκώνουν καὶ ἐκφράζουν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τὴν Καθολικὴν, δηλαδὴ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν” ὅπως ὑποστηρίζετε, τί τοὺς στερεῖ τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάζουν τὴν αἵρεση καὶ νὰ προφυλάσσουν ἔτσι τὸ ποίμνιο ἀπὸ τοὺς βαρεῖς καὶ λοιμώδεις λύκους, τοὺς αἰρετικούς; **Δὲν εἶναι διάδοχοι τοῦ “χοροῦ τῶν Ἀποστόλων” οἱ Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι; Κι ἂν οἱ Γνήσιοι Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι δὲν εἶναι διάδοχοι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τότε ποιοὶ εἶναι; Πότε καὶ σὲ ποιοὺ κείμενό σας ἀπαντᾶτε σ' αὐτό;** Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔχετε δώσει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἀμφισβητεῖτε τὴν ἀποστολικὴν διαδοχὴ τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος. Θεωροῦμε ὅτι ἔχετε τὴν ἠθικὴ ὑποχρέωση νὰ ξεκαθαρίσετε τὴ θέση σας.

• **Ἀπάντησις - Θέσις 4η: α.** Δὲν ὑφίστανται, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἐνιστάμενους, «ἀναπάντητα ἐρωτήματα γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει διατυπωθεῖ ξεκάθαρη θέση» ἂν εἶχαν τεθῆ τοιαῦτα ἐρωτήματα, οἱ δὲ Ἐνιστάμενοι εἶχαν τυχὸν ἀδιαφορήσει, τότε θὰ ἦσαν ὄντως «ἀναπάντητα».

6. Ἐν τούτοις, τὰ τιθέμενα ἐν συνεχείᾳ «ἐρωτήματα» (α, β, γ) ὑπὸ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» ἔχουν ἤδη ἀπαντηθῆ ἐπαρκῶς καὶ τεκμηριωμένως,

τόσον κατὰ τὸν διαμειφθέντα *Διάλογον* (Φεβρ. 2008-Φεβρ. 2009), ὅσον καὶ σὲ ad hoc κείμενα τῶν *Ἐνισταμένων*, κυκλοφοροῦντα ἤδη ἀπὸ τῆς δεκαετίας τοῦ '80.

γ. Περὶ τῆς «κατεγνωσμένης αἰρέσεως» (§ α), βλ. περιод. «Ἅγιος Κυπριανὸς» (ἐνθ' ἄνωτ.), τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ».

δ. Γιὰ τὸ ποῖοι θὰ εἶναι οἱ μέλλοντες νὰ συγκαλέσουν καὶ νὰ συμμετάσχουν στὴν «μέλλουσα Πανορθόδοξο Σύνοδο» (§ β), ἔχουν ἤδη λεχθῆ ἀρκετά, ἐκτὸς τῶν λεχθέντων παλαιότερον, καὶ στὸ *Μέρος Πρῶτον* τοῦ παρόντος ἀπαντητικοῦ κειμένου (*Θέσις 9η*).

ε. Σὲ ὅσα τελείως αὐθαίρετα ἀποδίδονται στοὺς *Ἐνισταμένους* ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἀποστολικότητα τῶν «σημερινῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων» (§ γ), οἱ *Ἐνιστάμενοι* ἔχουν ἀρκούντως ἀναφερθῆ ἐπίσης στὸ *Μέρος Πρῶτον* τοῦ παρόντος κειμένου (*Θέσις 10η*).

Ε'. *Ἐπιστολὴ Β', σελ. 2, 3ος Λόγος:* «*Προσθήκαμε σὲ μία ἔκθεση ἐρωτημάτων βασισμένων σὲ δική σας ἀνακοίνωση καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ ἀκροθιγῶς στὴν προβληματικὴ καὶ ἄλλων κειμένων σας. Καὶ αὐτὸ γιατί, ὅπως καὶ σεῖς παραδέχεσθε, μεταχειρίζεσθε πλειστάκις ἀμφίσημες, διαφορούμενες δηλαδὴ διατυπώσεις, οἱ ὁποῖες συνεπῶς ἐγείρουν ἔντονο προβληματισμὸ καὶ ἀμφισβήτηση.*»

• **Ἀπάντησις - Θέσις 5η:** Οὐδέποτε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιαστικὴ Κοινότης τῶν *Ἐνισταμένων* «παραδέχθη», ὅτι «μεταχειρίζεται πλειστάκις ἀμφίσημες-διαφορούμενες διατυπώσεις»: τὸ συμπέρασμα αὐτὸ εἶναι τελείως αὐθαίρετο, ἐπιπόλαιο καὶ ἀποτελεῖ δεινὴ παρερμηνεῖα ὅσων ἀναφέρονται στὴν § δ3 τῆς *Ἐπιστολῆς Ἐνισταμένων* πρὸς τὸν «Ἐκκλησιαστικόν» (ἀριθ. πρωτ. 550/ 31.7.2009 ἐκ.ἡμ.).

α. Οἱ *Ἐνιστάμενοι*, ἀναφερόμενοι στὸν ἔκδηλο σχολαστικισμὸ καὶ κειμενοκεντρισμὸ τοῦ ἐρωτηματολογίου τῆς *Συντακτικῆς Ὁμάδος* τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ», ὑπενθύμισαν τὸ αὐτονόητον, ὅτι δηλαδὴ τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ-θεολογικὸ ἦθος «ἐγνώριζεν ἀνέκαθεν ἀκόμη καὶ τὰς ἀμφισήμους διατυπώσεις νὰ ἐκκλησιοποιῆ».

• Τοῦτο, προφανέστατα, δὲν σημαίνει «παραδοχὴν» ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων *Ἐνισταμένων*, ὅτι δῆθεν καὶ μάλιστα ἐκουσίως «μεταχειρίζονται πλειστάκις ἀμφίσημες-διαφορούμενες διατυπώσεις»: ἂν δὲ τυχὸν συμβῆ ἐνίοτε καὶ τοῦτο ἐξ ἀνθρωπίνης ἀπροσεξίας, δὲν θὰ πρέπει νὰ σπεύδωμε σὲ βεβιασμένα συμπεράσματα, γινόμενοι *κειμενοκεντρικοὶ* καὶ

λημονοῦντες τὴν τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψιν (Πλάτωνος, Πολιτεία, 465C), ἐπίσης δέ, ὅτι οἱ ἀπόψεις τοῦ γράφοντος κατανοοῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ συνόλου ἔργου του.

6. Ἄλλωστε, δὲν θὰ πρέπει νὰ λημονῆται ἡ ιστορική ἀλήθεια, ὅτι «τῆς τελικῆς διατυπώσεως τῶν δογμάτων προηγούμενοι συνήθως ἐλεύθεροι συζητήσεις καὶ ἐξεφέροντο θεολογικαὶ θεωρίαι, οὐχὶ σπανίως καὶ ἀλληλοσυγκρουόμεναι, μεθ' ἃς ἐπηρεάζετο ἡ τελικὴ καὶ πεφωτισμένη τοῦ δόγματος διατύπωσις» (Π.Ν. Τρεμπέλα, Δογματική, τ. Β', σελ. 352).

γ. Σύμπασα ἡ Πατερικὴ Παράδοσις διδάσκει, ὅτι «μὴ ἀπλῶς ἐπιέναι (διαβάξῃς) τὰ γράμματα, ἀλλὰ διερευνᾶσθαι τὰ νοήματα» (Ι. Χρυσόστομος, PG τ. 48, στλ. 769)· ὅτι «μὴ χρῆναι τὴν λέξιν γυμνὴν καὶ κακούργως ἐξετάζειν, ἀλλὰ τῇ εὐσεβεῖ διανοίᾳ προσέχειν τοῦ γράφοντος» (Ἁγίου Ἐφραίμου Ἀντιοχείας, παρὰ Μ. Φωτίῳ, PG τ. 103, στλ. 989B)· ὅτι «ἔστι μὲν γὰρ ἄλογον καὶ σκαιὸν (μωρὸν, ἀνόητον) τὸ μὴ τῇ δυνάμει τοῦ σκοποῦ προσέχειν, ἀλλὰ ταῖς λέξεσιν» (Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG τ. 3, στλ. 708CD).

ΣΤ'. Ἐπιστολὴ Β', σελ. 2, 3ος Λόγος: «Μεῖζον ἀγαθὸν ἢ ἐνότητα ἢ ἡ δογματικὴ ἀκριβεία; Πότε οἱ Πατέρες ἀνέχθησαν τίς συνήθως ἀμφίσημες διατυπώσεις τῶν αἰρετικῶν; Ἐπιτρέπονται νεολογισμοὶ νομικίστικου πνεύματος καθὼς καὶ ἀμφίσημες, διαφορούμενες, ἀσαφεῖς καὶ θολές διατυπώσεις σὲ δογματικὰ θέματα;».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 6η:** Οὐδέποτε οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐνιστάμενοι προέταξαν τὴν «ἐνότητα» εἰς βάρος τῆς «δογματικῆς ἀκριβείας», ἀποτελεῖ δὲ δεινотάτην παρερμηνείαν τῶν θέσεων τῆς Ἐπιστολῆς Αὐτῶν ἢ ἀποψις τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ», ὀφειλομένη σαφῶς στὴν *κειμενοκεντρικὴν νοοτροπία*ν Αὐτοῦ.

α. Ἡ διατυπωθεῖσα ἀποψις τῶν Ὁρθοδόξων Ἐνισταμένων περὶ ἐκκλησιοποιήσεως ἀμφισήμων διατυπώσεων ὑπὸ τῆς γνησίας ποιμαντικῆς θεολογίας, ὅχι μόνον καινολογία δὲν εἶναι, ἀλλὰ κοινὸς τόπος στὴν Ἱερὰ Παράδοσι, μαρτυρούμενος πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως.

6. Ὁ Μέγας Βασίλειος, λόγου χάριν, ὑποστηρίζων τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Νεοκαισαρείας τὸν Θαυματουργό, στὸν ὁποῖον ἀπέδιδαν τὴν σαβελλιανὴ ἔκφρασι-ἀποψι: «ὡς ἄρα Γρηγορίου εἰπόντος ἐν Ἐκθέσει Πίστεως, “Πατέρα καὶ Υἱὸν ἐπινοία μὲν εἶναι δύο, ὑποστάσει δὲ ἓν”», λέγει τὰ ἐξῆς:

«Τοῦτο δὲ ὅτι οὐ δογματικῶς εἴρηται, ἀλλ' ἀγωνιστικῶς ἐν τῇ πρὸς [τὸν εἰδωλόλατριν] Αἰλιανὸν Διαλέξει, οὐκ ἠδυνήθησαν συνιδεῖν οἱ ἐπὶ

λεπτότητι τῶν φρενῶν ἑαυτοὺς μακαρίζοντες» «ἔπειτα μέντοι τὸν Ἑλληνα [εἰδωλολάτρην] πείθων οὐχ ἡγεῖτο χρῆναι ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τὰ ῥήματα, ἀλλ' ἔστιν ὅπη καὶ συνδιδόναι τῷ ἔθει τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἂν μὴ ἀντιτείνου πρὸς τὰ καίρια...» (Μ. Βασιλείου, ΡΓ τ. 32, στλ. 776ΑΒ).

• Ὁ Οὐρανοφάντωρ δέχεται, ὅτι ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὠμίλησε ὑπὸ ἄλλην ἔννοιαν, ὅχι μὲ δογματικὴ ἀκρίβεια, ἀλλὰ μὲ ἀπολογητικὴ καὶ σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα ἔννοια, χωρὶς νὰ ἀκριβολογῇ στὶς λέξεις, ὑποχωρήσας στὸν τρόπο σκέψεως τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ μὴ διαφωνῇ στὰ καίρια.

Ζ'. Ἐπιστολὴ Β', σελ. 2-3: «Περὶ τῆς διακοπῆς τοῦ διαλόγου: Διατείνεσθε ἐπιμόνως ὅτι ὁ Διάλογος “ἔληξεν ἀποτόμως καὶ ἀπροόπτως” χωρὶς αὐτὸ νὰ εἶναι θέληση τῆς Ἐπιτροπῆς σας, ἀφήνοντας νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι ἦταν ἐπιθυμία τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. κάτι ποὺ δὲν τεκμηριώνεται ἀπὸ τὰ δημοσιευθέντα κείμενα τοῦ Διαλόγου. Ἀντιθέτως αὐτὸ ποὺ ἀδίαστα συμπεραίνει ὁ ἀντικειμενικὸς ἀναγνώστης τους, εἶναι ὅτι ὁ “Ἀνεπίσημος Διάλογος” ἔληξε ἀφοῦ δὲν διαπιστώθηκε “ταυτότης πίστεως” καὶ ἀφοῦ δὲν εἶχε ἐκδηλωθεῖ προηγούμενη ἐπιθυμία σας γιὰ τὴ συνέχισή του μὲ πῶ ἐπίσημη μορφή. Ζητήσατε ἐκ τῶν ὑστέρων “Ἐπίσημο Διάλογο” πρὸς “πληρέστερη ἐμβάθυνσιν τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνειδησίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν”(1) [ἡ Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος εἶναι συνεπὴς στὴν πίστιν της, ἔχει ξεκάθαρη ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη περαιτέρω ἐμβάθυνσης] ὅταν ἐκ τῶν προτέρων: α) ἔχετε ζητήσῃ “γενναιόψυχον ὑπέρβασιν” τῶν διαφορῶν καὶ τοῦ “βεβαρυμένου θεματολογίου” περιμένοντας κανεῖς νὰ ἀντιπροτείνετε ἐσεῖς τὰ θέματα ποὺ θέλατε νὰ τεθοῦν πρὸς συζήτηση καὶ β) ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲν θεωρεῖτε τὰ δέκα σημεῖα τῆς Ἐκκλησίας μας πρωτενοῦσης σημασίας καὶ ἄρα μὴ “ἀναγκαῖες προϋποθέσεις εὐχαριστιακῆς κοινωνίας”, περιμένοντας συνεπῶς κανεῖς νὰ προβεῖτε στὴν ἀποδοχή τους πρὸς χάριν τῆς ἐνότητος. Τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἐπράξατε, παρὰ μόνον ἐζητήθη παύση τῶν θεολογικῶν συζητήσεων καὶ ἐνωση-συγκόλλησις [ἐνωση-συγκόλλησις μὲ τὴν Ἐκκλησία ἢ μὲ μία κοινότητα-προσωρινὸ διοικητικὸ σχῆμα ὑπὸ μορφήν συνόδου...;] μὲ τὴν Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ὑφισταμένων τῶν ἐκκλησιολογικῶν διαφορῶν. Ἐνότητα δηλαδὴ χωρὶς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κοινῆς πίστεως [Ἄραγε αὐτὸ δὲν πιστεύουν καὶ οἱ οἰκουμενιστές;]. Καὶ ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι τὰ κείμενα καὶ οἱ ἐνέργειές σας “δὲν ἀπέβλεπαν εἰς τὸ ἀδιέξοδον καὶ τὴν διακοπὴν τῶν διαβουλεύσεων”; Ἄν ἐξ ἀρχῆς

είχε ἐκδηλωθεῖ (καὶ ὄχι μετὰ τὴν διακοπὴ) ἡ ἐπιθυμία σας γιὰ “Ἐπίσημο Διάλογο” καὶ περαιτέρω συζήτηση τῶν ἐκκλησιολογικῶν διαφορῶν, τότε ἔχουμε τὴν πεποίθηση ὅτι θὰ δινόταν συνέχεια στὴν θεάρεστη αὐτὴ ἐνωτικὴ κίνησή σας, ποὺ θὰ ὀδηγοῦσε στὴν ἄρση τῆς καθαιρέσεως τοῦ βαρέως νοσοῦντος γέροντός σας [γιὰ τὸν ὁποῖον ἐκφράζουμε τὴν συμπάθειά μας καὶ τὴν εὐχὴ ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ αὐτὴν τὴν δυσάρεστη κατάσταση] καὶ τὴν θεραπεία τοῦ σχίσματος».

• **Ἀπάντησις - Θεοῖς 7η:** Ἡ ἐνότις αὐτὴ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» δὲν χρῆζει ἀπαντήσεως, διότι μὲ τὴν τελείως αὐθαίρετη καὶ ἐπιπόλαιη πλοκὴ λέξεων καὶ εἰκασιῶν, ὀδηγεῖ ἀφεύκτως σὲ ἓνα συνονθύλευμα ἰδεοληψιῶν καὶ ἐπομένως στὴν κορυφῶσι τῆς *κειμενοκεντρικῆς νοστοροπίας*, ταυτοχρόνως δὲ ἀποτρέπει τὸν νηφάλιο καὶ ἀπροκατάληπτο ἀναγνώστη νὰ ἀντιληφθῇ περὶ τίνος τελικὰ πρόκειται.

■ Ἐν τούτοις, σημειώνονται ἐνδεικτικῶς τὰ ἑξῆς:

α. Ἀποδίδεται στοὺς Ἐνισταμένους, ὅτι «διατείνονται ἐπιμόνως ὅτι ὁ Διάλογος ἔληξεν ἀποτόμως καὶ ἀπροόπτως... ἀφήνοντας νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι...», ἐνῶ οἱ Ἐνιστάμενοι ἀπλῶς ἔγραψαν, ὅτι «ὁ Διάλογος αὐτὸς ἔληξε ἀποτόμως καὶ ἀπροόπτως, χωρὶς νὰ ἐπιδιώξωμεν τοῦτο καὶ ἐνῶ εὐρίσκετο ἐν ἐξελίξει...» (βλ. Ἐπιστολὴν τῶν Ἐνισταμένων πρὸς τὸν «Ἐκκλησιαστικόν», ἀριθ. πρωτ. 550/31.7.2009 ἐκ.ἡμ. § γ).

• Οἱ Ἐνιστάμενοι στὸ κείμενό τους αὐτὸ δὲν «διατείνονται», μάλιστα δὲ καὶ «ἐπιμόνως»(!), ἤγουν δὲν *ἰσχυρίζονται πεισιμόνως*, οὔτε *ὑποστηρίζουν ἐντόμως* (ἢ *ἀκυρολεξία* τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» σχεδὸν ταυτίζεται μὲ τὴν ἀνευθυνότητα τῶν κειμένων του), ἀλλὰ μὲ νηφαλιότητα καὶ εἰλικρίνεια καὶ χωρὶς ἰδιοτέλεια καταγράφουν τὴν πείρα τους ἐκ τοῦ Διαλόγου.

6. Ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς» γράφει, ὅτι ἡ ἀποψὶς μας περὶ τῆς ἀποτόμου λήξεως τοῦ Διαλόγου δῆθεν «δὲν τεκμηριώνεται ἀπὸ τὰ δημοσιευθέντα κείμενα τοῦ Διαλόγου».

• Οἱ Ἀνακοινώσεις περὶ τοῦ λήξαντος Διαλόγου δὲν ἀποτελοῦν τὰ «Κείμενα τοῦ Διαλόγου», ἤγουν τὰ *Πρακτικὰ τοῦ Διαλόγου*, οἱ δὲ Ἀνακοινώσεις ὑπόκεινται σὲ πολλὰς ἀναγνώσεις, ἀναλόγως μὲ τίς προκαταλήψεις καὶ ἰδεοληψίες τοῦ ἀναγνώστου.

γ. Ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς» «ἀβίαστα συμπεραίνει», ὅτι «δὲν εἶχε ἐκδηλωθεῖ προηγούμενη ἐπιθυμία σας [τῶν Ἐνισταμένων] γιὰ συνέχισή του [τοῦ Διαλόγου] μὲ πῶ ἐπίσημη μορφή».

• Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ εἶναι τελείως αὐθαίρετο καὶ ἀνεύθυνο, διότι

καὶ προφορικῶς καὶ γραπτῶς ἡ Ἐπιτροπὴ Διαλόγου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐνισταμένων εἶχε ἐκφράσει ρητῶς τὴν πρόθεσί της ὁ Διάλογος νὰ προαχθῇ.

δ. Τὰ περαιτέρω γραφόμενα, ὡς δῆθεν *ἀβίαστα συμπεράσματα*, ἀπὸ τὸν «Ἐκκλησιαστικό», ἀπλῶς ἐκθέτουν τὴν *Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ*, ἡ Ὅποια ἂν καὶ ἐπιστημονικὴ, δὲν δύναται νὰ ἀρθρώσῃ καὶ δομήσῃ λόγον ἀξιόπιστον καὶ μάλιστα λόγον θεολογικόν.

Η'. *Ἐπιστολὴ Β', σελ. 3-4: «Περὶ τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1995: Ἔχετε ἐπισήμως παραδεχθεῖ στὴν Ἀνακοίνωσή σας, ὅτι *τελεῖτε ἐν ἐνστάσει καὶ ἀποτερίσει* ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς “ἀκρίτους αἰρετικούς”, δηλαδὴ τὴν οἰκουμενιστικὴν κρατοῦσα Ἐκκλησίαν τοῦ Ν.Η. τὴν ὁποία δὲν ἀναγνωρίζετε πλέον ὡς “Μητέρα Ἐκκλησία”, ἀλλὰ καὶ ταυτόχρονα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ 1984 προσδιορίζοντας ἀκόμη καὶ τὸ ἔτος 1985 ὡς ἡμερομηνία ἐμφανίσεως τῶν “ἐνισταμένων”. Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποὺ παραδέχεσθε ὅτι εἶστε διηρημένοι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας (αὐτὸ ποὺ στὴν ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα ὀνομάζεται *σχίσμα*, καὶ ὄχι διάσπαση ἢ διαίρεση) πῶς ἀπορεῖτε ποὺ ἡ Ἐγκύκλιος 2/199-1995 οἷος θέτει ἐκτὸς Ἐκκλησίας; Ἐπιπλέον, πῶς ἀποτελεῖ *τώρα* ἢ ἐν λόγῳ Ἐγκύκλιος ἐμπόδιο στὴν ἀπάντηση τῶν ἐρωτημάτων μας καὶ ὄχι *τότε* στὴ διεξαγωγὴ τοῦ διαλόγου σας μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων; Θεωροῦμε πῶς ἡ Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ἔχει *κάθε* δικαίωμα νὰ μερμινᾷ διὰ τὰ τέκνα της καὶ νὰ τὰ ἀποτρέπει ὅταν χρειάζεται γιὰ ποιμαντικούς λόγους ἀπὸ κείμενα ποὺ ἐμπεριέχουν, σύμφωνα μετὰ τὸν συγγραφέα τους, ἀμφίσημες καὶ ἀσαφεῖς διατυπώσεις ποὺ μποροῦν ἔτσι νὰ ὀδηγήσουν ἀκόμα καὶ σὲ πλάνη».*

• **Ἀπάντησις - Θέσις 8η:** Καὶ στὴν ἐνότητα αὐτὴ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» διαγιγνώσκεται ἡ αὐτὴ παθολογία τῆς νόσου τοῦ *κειμενοκεντρισμοῦ*: ἀκυρολεξίαι, αὐθαιρεσίαι, ἐπιπολαιότητες, παραναγνώσεις καὶ σοφιστεῖαι.

■ Ἐπιλεκτικὲς ἀναφορὲς σὲ συνεχιζόμενα *ἀτοπήματα* τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ»:

α. «... τὴν ὁποία [κρατοῦσα Ἐκκλησία τοῦ Ν.Η.] δὲν ἀναγνωρίζετε πλέον ὡς «Μητέρα Ἐκκλησία»».

• Τὸ ἐπίρρημα *πλέον* (ἤδη, πιά, στὸ ἐξῆς, τοῦ λοιποῦ) σημαίνει, ὅτι στὸ παρελθὸν ἀνεγνώριζαν οἱ *Ἐνιστάμενοι* τοὺς Οἰκουμενιστὰς ὡς «Μητέρα Ἐκκλησία», πράγμα *κραυγαλέως ἀναληθές*, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει γίνῃ ρητὴ καὶ σαφὴς ἀναφορὰ στὴν *Συνοδικὴν Ἐπιστολὴν τῶν Ἐνιστα-*

μένων (ἀριθ. πρωτ. 527/17.12.2008 ἐκ.ήμ., Θέσις στ 4).

6. «... πῶς ἀπορεῖτε πού ἡ Ἐγκύκλιος 2/19.9.1995 σᾶς θέτει ἐκτὸς Ἐκκλησίας;...».

• Οἱ Ἐνιστάμενοι στὴν Ἐπιστολὴ πρὸς «Ἐκκλησιαστικὸν» (ἀριθ. πρωτ. 550/31.7.2009 ἐκ.ήμ., §§ ε καὶ στ), δὲν ἐξέφρασαν τοιαύτην ἀπορίαν, ἀλλ' ἐρώτησαν τὴν *Συντακτικὴ Ὀμάδα* «πῶς δυνάμεθα νὰ διαλεχθῶμεν... ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς [ὑπὸ τῆς Ἐγκυκλίου] νὰ μελετήσετε τὰ Κείμενά μας;...».

γ. Τὸ λοιπὸν τῆς ἐνότητος αὐτῆς τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» διαπρέπει σὲ σοφιστεία καὶ αὐθαιρεσία συμπερασματικῶν διατυπώσεων, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὸ ἀντιπαρερχόμεθα, γιὰ νὰ μὴ ἐκτεθῇ ἡ *Συντακτικὴ Ὀμάδα* ἐπὶ πλέον.

Θ'. *Ἐπιστολὴ Β', σελ. 4:* «Δὲν ζητήσαμε “διάλογο σὲ ἄλλο ἐπίπεδο” παρὰ μόνον διευκρινήσεις».

• **Ἀπάντησις - Θέσις 9η:** Ἡ *Συντακτικὴ Ὀμάδα* τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» τὰ ὅσα γράφει στὶς ὀκτώ (8) σελίδες τῶν δύο Ἐπιστολῶν τῆς χαρακτηρίζει ὡς *ζήτηση διευκρινίσεων* ἢ *κριτικὴ ἀναφορά* μας διεπίστωσε, ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα αὐθαίρετο *συμπερασματολόγιο* μὲ ἐπιστημονικοφανῆς κάλυμμα καὶ ἀσύγγνωστη ἐπιπολαιότητα, δηλαδὴ γιὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν καλὴ προαίρεσι τῶν *Συντακτῶν*, δὲν ἐνθαρρύνουν τὴν σοβαρὰ ἐπιστημονικὴ καὶ θεολογικὴ συζήτησι.

Τέλος Μέρους Δευτέρου

Φυλὴ Ἀττικῆς
14-15η Ἰουλίου 2010 ἐκ.ήμ.
† Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου,
Ἀγίου Βλαδιμήρου Ἰσαποστόλου

• **Παράκλησις:** Ἐάν πρόκειται νὰ δοθῇ ἀπάντησις ὑπὸ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ» ἐπὶ τοῦ παρόντος *Κεμένου τῶν Ἐνισταμένων* (Μέρος Α' καὶ Β') καὶ αὐτὴ νὰ δημοσιευθῇ, παρακαλοῦμε νὰ γίνῃ συνδημοσίευσις.

